
Místo školného raději stipendijní fond

Místo školného raději stipendijní fond

7.3.2012 Mladá fronta DNES Strana 13 Názory, autor: Daniel Frynta

Zavádět, či nezavádět školné? Tato debata se přenesla už i do ulic. Přitom poplatky za studium školy nespasí a ani studentům zvláště neublíží. Co kdyby to ale šlo udělat jinak?

V současné době je největším problémem vysokých škol katastrofální pokles motivace studovat. Velmi mnoho studentů je legálně či načerno zaměstnáno na částečný nebo i plný úvazek a do školy si chodí pouze odpočinout. Školy pobírají státní příspěvek na hlavu, a proto takové studenty trpí co nejdéle. Je tedy potřeba zařídit, aby si kvalitní studenti mohli vydělávat přímo studiem či s ním spojenou vědeckovýzkumnou prací. Někdo by ale jejich úsilí musel zaplatit, takže jediným reálným zdrojem financí jsou špatní studenti a jejich rodiče.

Navrhují proto, aby každý student musel při zápisu po ročníku složit nezanedbatelnou částku (třeba 20 tisíc korun), která by se však nestala příjmem vysoké školy, ale samostatného stipendijního fondu. Stát by tak nebyl v pokušení snížit vysokým školám státní příspěvky a přenést financování vysokého školství na studenty.

Ze stipendijního fondu by škola musela v daném roce vyplatit formou stipendia například čtyřnásobek (tedy 80 tisíc korun) jedné čtvrtině nejlepších studentů daného studijního oboru, měřeno objektivně dle studijních výsledků. Alternativně by část fondu mohla být použita na stipendia těch studentů, kteří se významně podíleli na vědeckých a výzkumných projektech svých školicích pracovišť. Nejlepší a pracovití studenti by tak byli zbaveni nutnosti opatřovat si obživu brigádami mimo obor a mohli by si vydělávat studiem a vědou.

Zároveň by vznikl automatický systém sociální podpory bez potřeby zjišťovat majetkové poměry rodin. Chudší by byli více motivováni k dobrým studijním výsledkům, protože pro ně ztráta dvaceti tisíc či čistý zisk šedesáti tisíc znamenají mnohem více než pro středně a dobře situované. Automaticky by se stali příjemci většiny objemu prostředků stipendijních fondů.

Bohatší nebo hloupí by věděli, že svými příspěvky podporují své chytřejší, pilnější a chudší spolužáky, ale v žádném případě nebezpečnou státní kasu. Jejich ochota platit by byla výrazně větší než v případě běžného školného.